

ΕΥΦΥΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΡΙΣΕΩΝ

Άσκηση επί χάρτου ΑΙΓΙΣ 2

Πακέτο Εργασίας	3 – Αποτύπωση των αναγκών των χρηστών και των τοπικών κοινωνιών
Φορέας Παραδοτέου	4 – ΤΠΚ
Κωδικός Παραδοτέου	3.4.3

Αριθμός Έκδοσης	1.0	Ημερομηνία	15/06/2019
Συντάκτης Φορέας ή Ανάδοχος	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου		
Ομάδα Σύνταξης	Δρ. Μάρλεν Βάσκες Δρ. Κατερίνα Δράκου Δρ. Παναγιώτα Πισσαρίδου Μαρία Χριστοδούλου MSc		

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Έκθεση οργάνωσης, συντονισμού και διεξαγωγής της Άσκησης	3
1.1 Εισαγωγή.....	3
1.2 Διοργανωτές	5
1.3 Συμμετέχοντες	6
1.4 Πρόγραμμα Άσκησης	7
1.5 Σχεδιασμός Άσκησης.....	8
1.5.1 Στοχοθεσία Άσκησης.....	8
1.5.2 Σενάριο Άσκησης	8
1.5.3 Χρονοδιάγραμμα Άσκησης	9
2. Δελτίο Αξιολόγησης	10
3. Αποτελέσματα - Αξιολόγηση Άσκησης	16
4. Συμπεράσματα	24
4.1 Γενικά συμπεράσματα και Συζήτηση.....	24
4.2 Εισηγήσεις.....	25

Συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΤΠΑ) και από Εθνικούς Πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου.

1. Έκθεση οργάνωσης, συντονισμού και διεξαγωγής της Άσκησης

1.1 Εισαγωγή

Η Άσκηση επί χάρτου με την ονομασία «ΑΙΓΙΣ 2», διεξάγεται στο πλαίσιο της Πράξης ΑΙΓΙΣ «Ανάπτυξη Διασυννοριακού Ολοκληρωμένου Καινοτόμου Ευφυούς Συστήματος Διαχείρισης Πόρων, Λήψης Αποφάσεων και Εκπαίδευσης στην Αντιμετώπιση Φυσικών και Τεχνολογικών Καταστροφών και Ανθρωπογενών και Κοινωνικών Κρίσεων» η οποία υλοποιείται μέσω του προγράμματος συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020» με συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.) και από Εθνικούς Πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου.

Ο βασικός σκοπός της Πράξης «ΑΙΓΙΣ» αφορά την ενίσχυση της επάρκειας και της διοικητικής ικανότητας των αρμόδιων αρχών της Πολιτικής Προστασίας για έγκαιρη και σωστή αντιμετώπιση φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών μέσω ενός ολοκληρωμένου ευφυούς συστήματος. Ο σκοπός αυτός διαχωρίζεται σε περαιτέρω στόχους που αφορούν τη βελτίωση της διαχείρισης των κινδύνων και καταστροφών, τη βελτίωση της υφιστάμενης προετοιμασίας και ετοιμότητας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μέσω ανάπτυξης σχετικών στρατηγικών και υποδομών – εξοπλισμού, την καταγραφή των υφιστάμενων πόρων και μέσων, καθώς και την εκπαίδευση των εμπλεκόμενων φορέων έτσι ώστε να βελτιωθεί ο χρόνος λήψης αποφάσεων και ο τρόπος καταγραφής και εκτίμησης ζημιών.

Επιπλέον, στα πλαίσια της Πράξης θα αναπτυχθεί ένα «Διασυννοριακό Ολοκληρωμένο Καινοτόμο Ευφυές Σύστημα Υποστήριξης Λήψης Αποφάσεων» (ΕΣΥΛΑ) του οποίου στόχος είναι η υποστήριξη των φορέων πολιτικής προστασίας σε Ελλάδα και Κύπρο, στην αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών μέσω της αποτελεσματικής χρήσης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.

Αυτό το ευφυές διαδικτυακό σύστημα θα δίνει στους εμπλεκόμενους φορείς πρόσβαση σε κοινή πληροφορία και εργαλεία ώστε να προσδίδει στη συνολική λύση δυνατότητες παρακολούθησης και διαχείρισης σε πραγματικό χρόνο όλων των ποσοτικών και ποιοτικών παραμέτρων που σχετίζονται με την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση κινδύνων και ζημιογόνων περιστατικών

Μετά από κατάλληλη επεξεργασία, το ΕΣΥΛΑ θα μπορεί να παρέχει ελεύθερα μέρος των πληροφοριών στους πολίτες και στις αρμόδιες υπηρεσίες με τη χρήση ανοικτών προτύπων.

Η πλατφόρμα του ΕΣΥΛΑ θα περιλαμβάνει πύλη ανοικτών δεδομένων, υποδομή γεωχωρικών πληροφοριών, πλατφόρμα διαχείρισης κρίσεων, υπηρεσία πρόσβασης σε δορυφορικά δεδομένα σχεδόν πραγματικού χρόνου και λογισμικό καταγραφής δεδομένων πεδίου.

Η Άσκηση «ΑΙΓΙΣ 2» υλοποιήθηκε στην Κύπρο από τη Δύναμη Πολιτικής Άμυνας Κύπρου σε συνεργασία με το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου εταίρους της Πράξης στην Κύπρο, οι οποίοι ανέλαβαν τη σχεδίαση, το συντονισμό και την οργάνωση της άσκησης. Ομάδες στόχοι ήταν φορείς με ρόλο στην πολιτική προστασία της Κύπρου. Η ΑΙΓΙΣ 2 αποτελεί συνέχεια του Πακέτου Εργασίας 'Αποτύπωση των αναγκών των χρηστών και των τοπικών κοινωνιών' και ακολουθεί την Άσκηση επί χάρτου ΑΙΓΙΣ 1, η οποία πραγματοποιήθηκε στη Μυτιλήνη, για τους αρμόδιους φορείς της Ελλάδος.

Η Άσκηση πραγματοποιήθηκε στις 28 Μαΐου το 2019, στα γραφεία της Δύναμης Πολιτικής Άμυνας. Η διαδικασία διεξαγωγής της άσκησης ήταν εμπιστευτική έτσι ώστε ευαίσθητες πληροφορίες που αφορούν θέματα ασφάλειας να μην δημοσιοποιηθούν στον Τύπο. Παρόλα αυτά, αν κάποιος οργανισμός επιθυμεί να έχει πρόσβαση σε αυτά μπορεί να επικοινωνήσει με το Εταιρικό Σχήμα της ΑΙΓΙΣ.

Στόχος της άσκησης ήταν η ανάδειξη των αναγκών, των απαιτήσεων, των δυνατοτήτων και των αδυναμιών του συνόλου των φορέων που εμπλέκονται και συνεργάζονται στην αντιμετώπιση φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών σε στρατηγικές διαχείρισης και αντιμετώπισης καταστροφών και κρίσεων, η καταγραφή στοιχείων χρήσιμων για το ΕΣΥΛΑ, αλλά και των αναγκών των εμπλεκόμενων φορέων και των τοπικών κοινωνιών. Επόμενος στόχος είναι η αξιολόγηση αυτών των προβλημάτων και αναγκών και η ενσωμάτωση τεχνολογιών πληροφορικής, πληροφορίες για πόρους/εξοπλισμό και στοιχείων επικοινωνίας στο ΕΣΥΛΑ έτσι ώστε το σύστημα αυτό να είναι επικαιροποιημένο, αξιόπιστο και πραγματικά χρήσιμο στους χρήστες.

1.2 Διοργανωτές

Δύναμη Πολιτικής Άμυνας

Κύριος φορέας της πολιτικής προστασίας στην Κύπρο είναι η Δύναμη Πολιτικής Άμυνας (Δ.Π.Α) και στην Ελλάδα η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (Γ.Γ.Π.Π.).

Η Δ.Π.Α. της Κύπρου αποτελεί Τμήμα του Υπουργείου Εσωτερικών και στελεχώνεται από μόνιμο προσωπικό, εθελοντές και υπόχρεους αμυνίτες/αμυνίτριες. Την ευθύνη καθορισμού πολιτικής της Δ.Π.Α. και συντονισμού των δραστηριοτήτων της έχει η Γενική Διοίκηση Πολιτικής Άμυνας (ΓΕΔΠΑ), στην οποία υπάγονται οι πέντε (5) Περιφερειακές Διευθύνσεις Πολιτικής Άμυνας (ΠΕΔΠΑ) Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Αμμοχώστου. Κύρια αποστολή της Δ.Π.Α. είναι η λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση φυσικών ή ανθρωπογενών συμφορών, το μέγεθος των οποίων μπορεί να προκαλέσει κινδύνους για τη ζωή και την ευημερία των πολιτών ή εκτεταμένες καταστροφές στο περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους της Δημοκρατίας. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν σειρά ενεργειών για πρόληψη, προπαρασκευή, ανταπόκριση, σχεδίαση, εκπαίδευση ή και περιορισμό των επιπτώσεων των συμφορών. Επιπρόσθετα, η Δύναμη Πολιτικής Άμυνας έχει την ευθύνη της προστασίας των πολιτών σε περιόδους εχθροπραξιών. Η λειτουργία της Πολιτικής Άμυνας σήμερα διέπεται από τους περί Πολιτικής Άμυνας Νόμους του 1996 και 1998 και τους περί Πολιτικής Άμυνας (Γενικούς) Κανονισμούς του 1997 έως 2012.

Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΠΚ) είναι ένα δημόσιο πανεπιστήμιο, το οποίο ιδρύθηκε με νόμο της Κυπριακής Δημοκρατίας το 2003 και δέχθηκε τους πρώτους προπτυχιακούς φοιτητές το Σεπτέμβρη του 2007. Έδρα του είναι η Λεμεσός, όπου λειτουργούν και οι έξι οι Σχολές του.

Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου είναι ένα πανεπιστήμιο με διεθνή αναγνώριση, που προωθεί την αριστεία στην εκπαίδευση και την έρευνα σε τομείς αιχμής με στόχο την επιστημονική, τεχνολογική, πολιτιστική, κοινωνική και οικονομική αναβάθμιση της χώρας μας.

Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου στοχεύει να εδραιωθεί ως ευρωπαϊκό κέντρο εκπαίδευσης και εφαρμοσμένης έρευνας, το οποίο με βάση τις τεχνολογικές εξελίξεις, τη

βιομηχανική πρόοδο και τις ανάγκες της αγοράς, στοχεύει στην προσέλκυση υψηλού επιπέδου σπουδαστών και παραγωγή ψηλού επιπέδου αποφοίτων.

1.3 Συμμετέχοντες

Στη άσκηση συμμετείχαν φορείς και υπηρεσίες με ρόλο στην πολιτική προστασία, στους οποίους ανατέθηκαν ρόλοι «παικτών» και παρατηρητών. «Παίκτες» ήταν φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης και της Δύναμης Πολιτικής Άμυνας και παρατηρητές ήταν στελέχη των διοργανωτών και του εταιρικού σχήματος της Πράξης ΑΙΓΙΣ. Συνολικά συμμετείχαν 39 άτομα καθ' όλη τη διάρκεια της άσκησης, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονταν και άτομα των διοργανωτών. Ακολουθεί λίστα των εμπλεκόμενων φορέων με τους τίτλους των συμμετεχόντων.

- Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης - Λειτουργός
- Υπουργείο Εσωτερικών – Τεχνικές Υπηρεσίες – Πολιτικός Μηχανικός
- Πυροσβεστική Υπηρεσία – Ανώτερος Αξιωματικός Πυροσβεστικής
- Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων – Ανώτερος Μηχανικός, Ηλεκτρομηχανολόγος μηχανικός
- Υγειονομικές Υπηρεσίες – Υγειονομικοί Λειτουργοί
- Δήμος Λευκωσίας – Ανώτερος Τεχνικός
- Δήμος Στροβόλου – Τεχνικός
- Δήμος Ιδαλίου – Μηχανολόγος Μηχανικός
- Δήμος Αγλαντζιάς - Τεχνικός
- Αστυνομία Κύπρου - Υπαστυνόμος
- Τμήμα Περιβάλλοντος - Λειτουργός
- Κτηνιατρικές Υπηρεσίες – Λειτουργός
- Τμήμα Δασών – Ανώτερος Συντηρητής Δασών και Συντηρητής Δασών Α
- Τμήμα Δημόσιων Έργων – Ανώτερος Μηχανικός
- Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας - Λειτουργός
- Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας – Πολιτικός Μηχανικός
- Σύλλογος Πολιτικών Μηχανικών Κύπρου – Γενικός Γραμματέας
- Κλιμάκια της Πολιτικής Άμυνας – Τμηματάρχης, Λειτουργός, Βοηθός Λειτουργός
- Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου – Διδακτικό Προσωπικό και Ερευνητικοί Συνεργάτες

1.4 Πρόγραμμα Άσκησης

Πρόγραμμα Άσκησης «ΑΙΓΙΣ 2» Τρίτη 28 Μαΐου 2019	
Εισαγωγική Διαδικασία	
08:30	<i>Άφιξη & Εγγραφές</i>
09:00	<i>Καλωσόρισμα:</i> Ανώτερος Λειτουργός, Κυριάκος Χατζηγεωργίου, Πολιτική Άμυνα
09:10	<i>Παρουσίαση Έργου:</i> Δρ. Μάρλεν Ι. Βάσκεζ, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου Μαρία Ελευθεριάδου, Περιφερειακό Ταμείο Βορείου Αιγαίου
09:30	<i>Σύντομη Παρουσίαση Συμμετεχόντων</i>
10:30	<i>Διάλειμμα</i>
Άσκησης Επί Χάρτου	
11:00	<i>Έναρξη Άσκησης Επί Χάρτου</i>
13:30	<i>Συζήτηση & Συμπεράσματα</i>
14:00	<i>Συμπλήρωση Δελτίου Αξιολόγησης</i>
14:15	<i>Λήξη Άσκησης</i>

1.5 Σχεδιασμός Άσκησης

Ο σχεδιασμός της άσκησης ξεκίνησε τον Ιανουάριο 2019. Οι εργασίες άρχισαν με συναντήσεις στους χώρους της Πολιτικής Άμυνας στη Λευκωσία στις οποίες ήταν παρόντες εκπρόσωποι της Πολιτικής Άμυνας και του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου. Στις συναντήσεις αυτές ορίστηκε ως ημερομηνία διεξαγωγής της άσκησης η 28^η Μαΐου 2019. Επιπλέον στις συναντήσεις αυτές συζητήθηκαν θέματα σχετικά με το σενάριο και τους ρόλους των συμμετεχόντων και γενικές λεπτομέρειες της άσκησης.

Πριν την άσκηση στάλθηκε ενημερωτικό υλικό με σκοπό την ενημέρωση των φορέων και υπηρεσιών που θα συμμετείχαν για θέματα που αφορούν τους στόχους και τις δράσεις της Πράξη ΑΙΓΙΣ, καθώς και τα αναμενόμενα αποτελέσματα αλλά και πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο διεξαγωγής και διοργάνωσης της άσκησης. Επιπλέον, η ενημέρωση έγινε ώστε οι συμμετέχοντες να είναι προετοιμασμένοι και σε θέση να ανταποκριθούν στα ζητούμενα της άσκησης.

1.5.1 Στοχοθεσία Άσκησης

Απώτερος στόχος της άσκησης ΑΙΓΙΣ 2 ήταν μέσω της ρεαλιστικής αναπαράστασης της επιχειρησιακής ανταπόκρισης των φορέων να γίνει αναγνώριση των πιθανών δυσλειτουργιών που δύναται να παρουσιάζονται στην αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών και η ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών. Μέσω της άσκησης επιτεύχθηκε δικτύωση των φορέων και αποτυπώθηκαν διαφορετικές προσεγγίσεις σε περιστατικά, οι οποίες επηρεάζουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε περιπτώσεις κρίσεων.

Επιπλέον, στόχος ήταν η εξοικείωση των εμπλεκόμενων φορέων οι οποίοι θα αναπτύξουν το ΕΣΥΛΑ, με τις ανάγκες, τις απαιτήσεις και τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τη διαχείριση τέτοιων περιστατικών.

Η ανταλλαγή πληροφοριών και η αναγνώριση καλών πρακτικών μεταξύ των συμμετεχόντων, η συνεισφορά στον προσδιορισμό των λειτουργικών προδιαγραφών του ΕΣΥΛΑ και η αποτύπωση διαφορετικών προσεγγίσεων οι οποίες επηρεάζουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων αποτελούσαν ορισμένους από τους ειδικότερους στόχους της άσκησης.

1.5.2 Σενάριο Άσκησης

Το σενάριο της άσκησης είχε σκοπό να αναδείξει πιθανά προβλήματα επικοινωνίας, ανταπόκρισης και συντονισμού που μπορεί να προκύψουν στα πρώτα λεπτά μιας

καταστροφής καθώς και πιθανές ελλείψεις σε πόρους/εξοπλισμό/υποδομές που υπάρχουν στους διάφορους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης της Κύπρου. Το σενάριο ήταν πολυθεματικό και κλιμακωτό ενώ έγινε ένταξη πολλών διαφορετικών επεισοδίων έτσι ώστε να καλύπτονταν όσο το δυνατό περισσότερες περιπτώσεις καταστροφών, και να μπορέσουν να διαφανούν οι ανάγκες και οι απαιτήσεις των εμπλεκόμενων στην αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών. Τα επεισόδια αφορούσαν αποκλειστικά την Επαρχία Λευκωσίας και περιλάμβαναν περιστατικά διαφόρων φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών μεταξύ των οποίων σεισμός, πλημμύρα, πανδημία και πυρκαγιά. Τα στοιχεία των επεισοδίων αποτελούσαν τη βάση των συζητήσεων ανάμεσα στους εμπλεκόμενους ώστε να αναδειχθεί ο τρόπος αντιμετώπισης των περιστατικών καθώς και η μεταξύ τους επικοινωνία και συνεργασία, με στόχο να διαφανούν οι ανάγκες του προς ανάπτυξη ΕΣΥΛΑ.

Συγκεκριμένα τα στοιχεία που λήφθηκαν υπόψιν αφορούσαν την Επαρχία Λευκωσίας και ενσωματώθηκαν στο σενάριο της άσκησης παρουσιάζονται πιο κάτω:

- Γεωλογικά στοιχεία
- Δεδομένα απογραφής κτιρίων
- Σεισμολογικά μοντέλα και στοιχεία από παλαιότερους σεισμούς
- Στοιχεία μεταναστευτικών ροών και χώρων συγκέντρωσης μεταναστών
- Σχέδια πολιτικής προστασίας
- Ειδικό Εθνικό Σχέδιο (ΕΕΣ) «ΔΗΜΟΝΙΚΟΣ»
- Ειδικό Εθνικό Σχέδιο (ΕΕΣ) «ΠΟΛΥΒΙΟΣ»
- Ειδικό Εθνικό Σχέδιο (ΕΕΣ) «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ»
- Σχέδιο «ΕΓΚΕΛΑΔΟΣ»

Για την επιλογή των επεισοδίων απαιτήθηκε προσεκτική μελέτη και πληροφόρηση από τους αρμόδιους και στενή συνεργασία ανάμεσα στη Δύναμη Πολιτικής Άμυνας Κύπρου και του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου. Πραγματοποιήθηκαν πολλαπλές συναντήσεις μεταξύ των δύο εταίρων για τη διαμόρφωση του σεναρίου της Άσκησης και το καθορισμό των στόχων της.

1.5.3 Χρονοδιάγραμμα Άσκησης

Για τον καλύτερο συντονισμό και έκβαση της άσκησης, ο συντονιστής κ. Χατζηγεωργίου υποδέχθηκε τους παρευρισκόμενους από τον κάθε φορέα/Υπηρεσία/Οργανισμό, οι οποίοι είχαν ήδη καταβάλει τη θέση τους στα τραπέζια εργασίας, με ένα σύντομο καλωσόρισμα στο οποίο παρουσίαζε το σκοπό και τους βασικούς στόχους της Άσκησης.

Ακολούθησαν δύο επεξηγηματικές παρουσιάσεις για την Πράξη ΑΙΓΙΣ και κυρίως για τις επιπλέον δυνατότητες που μπορεί να προσφέρει ένα καινοτόμο λογισμικό στη διαχείριση μιας καταστροφής, από τους εταίρους Δ1 και Δ4. Στη συνέχεια, ο εκπρόσωπος του κάθε φορέα παρουσίασε τον εαυτό του καθώς και τις υποχρεώσεις και δράσεις του φορέα του σε πιθανή καταστροφή ή κρίση.

Σε όλους τους συμμετέχοντες ανεξαρτήτως ρόλου δόθηκε έντυπο υλικό με πληροφορίες για την Πράξη ΑΙΓΙΣ και την εν λόγω Άσκηση καθώς και το σχετικό προς συμπλήρωση δελτίου.

Τα επεισόδια προβάλλονταν σε μορφή παρουσίασης και επιπλέον σχεδιάστηκε οπτικοακουστικό υλικό (video) προς διευκόλυνση και καλύτερη παρακολούθηση αυτών, από τους συμμετέχοντες. Το οπτικοακουστικό υλικό δημιουργήθηκε με τη βοήθεια ενός παραρτήματος του Τμήματος Επικοινωνίας και Σπουδών Διαδικτύου του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, ονομαζόμενο «Cutting Edge». Οι φωτογραφίες και τα βίντεο που λήφθηκαν κατά τη διάρκεια της άσκησης παραχωρήθηκαν μαζί με το εν λόγω παραδοτέο στον κύριο δικαιούχο της Πράξης ΑΙΓΙΣ.

Το χρονοδιάγραμμα της άσκησης ακολουθήθηκε με ακρίβεια όπως αναγραφόταν στο πρόγραμμα. Ο συντονιστής καθ' όλη τη διάρκεια της άσκησης προσπαθούσε να καθοδηγή τη συζήτηση με στοχευμένες ερωτήσεις προς τους παρευρισκόμενους με σκοπό την ανάδειξη πιθανών προβλημάτων και αδύνατων σημείων που χρίζουν βελτίωση στη διαδικασία λήψης απόφασης.

2. Δελτίο Αξιολόγησης

Με το πέρας της άσκησης, ζητήθηκε από όλους τους παρευρισκόμενους η συμπλήρωση σχετικού δελτίου για καλύτερη αξιολόγηση της πορείας και έκβασης της άσκησης. Το δελτίο σχεδιάστηκε σε συνεργασία της Δύναμης της Πολιτικής Άμυνας και του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου έτσι ώστε να καλύπτει όσο το δυνατό περισσότερες παραμέτρους και μέσω της ανάλυσης των απαντήσεων να γίνει εφικτή η έκβαση συμπερασμάτων.

Το δελτίο αξιολόγησης περιλάμβανε ερωτήσεις κλειστού τύπου, στις οποίες οι ερωτηθέντες θα επέλεγαν απαντήσεις με τη χρήση μιας προκαθορισμένης μονάδας μέτρησης.

Το δελτίο παρουσιάζεται πιο κάτω:

ΔΕΛΤΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ «ΕΠΙ ΧΑΡΤΟΥ»

Λευκωσία 28 Μαΐου 2019

Το δελτίο αξιολόγησης θα συμπληρωθεί από όλους τους συμμετέχοντες της άσκησης, ανεξάρτητα από το ρόλο που είχαν σε αυτή. Το δελτίο περιλαμβάνει κλειστού τύπου ερωτήσεις, με δυνατότητα σχολιασμού σε κάθε ερώτηση.

Παρακαλούμε συμπληρώστε το έντυπο και παραδώστε το στο άτομο που θα σας υποδειχθεί.

Παρακαλούμε απαντήστε σημειώνοντας την επιλογή σας με V σε ένα από τους αριθμούς 1, 2, 3, 4, 5 (1: χαμηλότερος, 5: υψηλότερος βαθμός) του πίνακα της αντίστοιχης ερώτησης.

Στις επιπλέον γραμμές αναλύστε το λόγο της επιλογής σας, εφόσον το επιθυμείτε.

1. Πώς αξιολογείτε το περιεχόμενο του πλαισίου οδηγιών της άσκησης; Οι πληροφορίες ήταν σαφείς και κατατοπιστικές;	1	2	3	4	5
2. Πώς αξιολογείτε την άσκηση; Η άσκηση ήταν καλά δομημένη και οργανωμένη; Υπήρχε συντονισμός;	1	2	3	4	5
3. Πώς αξιολογείτε τη χρονική ακολουθία της άσκησης; Ήταν καλά προγραμματισμένη;	1	2	3	4	5

<p>4. Πώς αξιολογείτε το σενάριο;</p>					
	1	2	3	4	5
<p>5. Ήταν κατανοητή η εξέλιξη των περιστατικών μέσα από την προβολή χαρτών, βίντεο, παρουσιάσεων και εντύπων; Σας βοήθησε να ακολουθήσετε την ροή της άσκησης και να σχεδιάσετε τις ενέργειες σας;</p>					
	1	2	3	4	5
<p>6. Πώς αξιολογείτε το υλικό που χρησιμοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της άσκησης (έντυπο, παρουσιάσεις); Ήταν επαρκές;</p>					
	1	2	3	4	5
<p>7. Πώς αξιολογείτε τη δομή διοίκησης κατά τη διάρκεια της άσκησης;</p>					
	1	2	3	4	5
<p>8. Υπήρχε δράση και ένταση κατά τη διάρκεια της άσκησης; Το ενδιαφέρον κρατήθηκε ζωντανό;</p>					
	1	2	3	4	5

<p>9. Πιστεύετε ότι οι εμπλεκόμενοι φορείς ήταν αναγνωρίσιμοι; Έγιναν οι απαραίτητες ενέργειες για αυτό;</p>	<table border="1"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> </table>	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5		
<p>10. Πιστεύετε ότι οι συμμετέχοντες διαχειρίστηκαν το έργο τους υπό συνθήκες στρες;</p>	<table border="1"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> </table>	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5		
<p>11. Πιστεύετε ότι οι συμμετέχοντες ενέργησαν σωστά στις διάφορες κρίσεις/καταστροφές που παρουσιάστηκαν κατά την διάρκεια της άσκησης;</p>	<table border="1"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> </table>	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5		
<p>12. Πιστεύετε ότι υπήρχε καλή συνεργασία από τους συμμετέχοντες;</p>	<table border="1"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> </table>	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5		
<p>13. Πιστεύετε ότι οι αποφάσεις για την αντιμετώπιση κάθε κρίσης/καταστροφής πάρθηκαν έγκαιρα και γρήγορα από τους συμμετέχοντες;</p>	<table border="1"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> </table>	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5		

<p>14. Πιστεύετε ότι η ανταλλαγή απόψεων κατά τη διάρκεια της άσκησης, σας βοήθησε στο να καταγραφούν οι ανάγκες πληροφόρησης των φορέων πολιτικής προστασίας που συμμετέχουν στην αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων;</p>	<table border="1"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> </table>	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5		
<p>15. Θεωρείτε ότι το «κτίσιμο» ενός συστήματος (λογισμικού) λήψης αποφάσεων σε περιπτώσεις κρίσεων/καταστροφών θα ήταν χρήσιμο;</p>	<table border="1"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> </table>	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5		
<p>16. Το Τμήμα/Υπηρεσία σας χρησιμοποιεί ένα τέτοιο σύστημα (συντονισμός, πόροι, εξοπλισμός, ανθρώπινο δυναμικό) διαχείρισης κρίσεων/καταστροφών; Παρακαλώ ονομάστε το αν υπάρχει.</p>	<table border="1"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> </table>	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5		
<p>17. Θα θέλατε με το υφιστάμενο (σε όποιο Τμήμα/Υπηρεσία υπάρχει) σύστημα διαχείρισης κρίσεων/καταστροφών, να έχετε τη δυνατότητα εγκαθίδρυσης ενός άλλου;</p>	<table border="1"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> </table>	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5		

Καταγράψτε κάποιες γενικές παρατηρήσεις για την περαιτέρω βελτίωση
αντίστοιχων μελλοντικών ασκήσεων:

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ

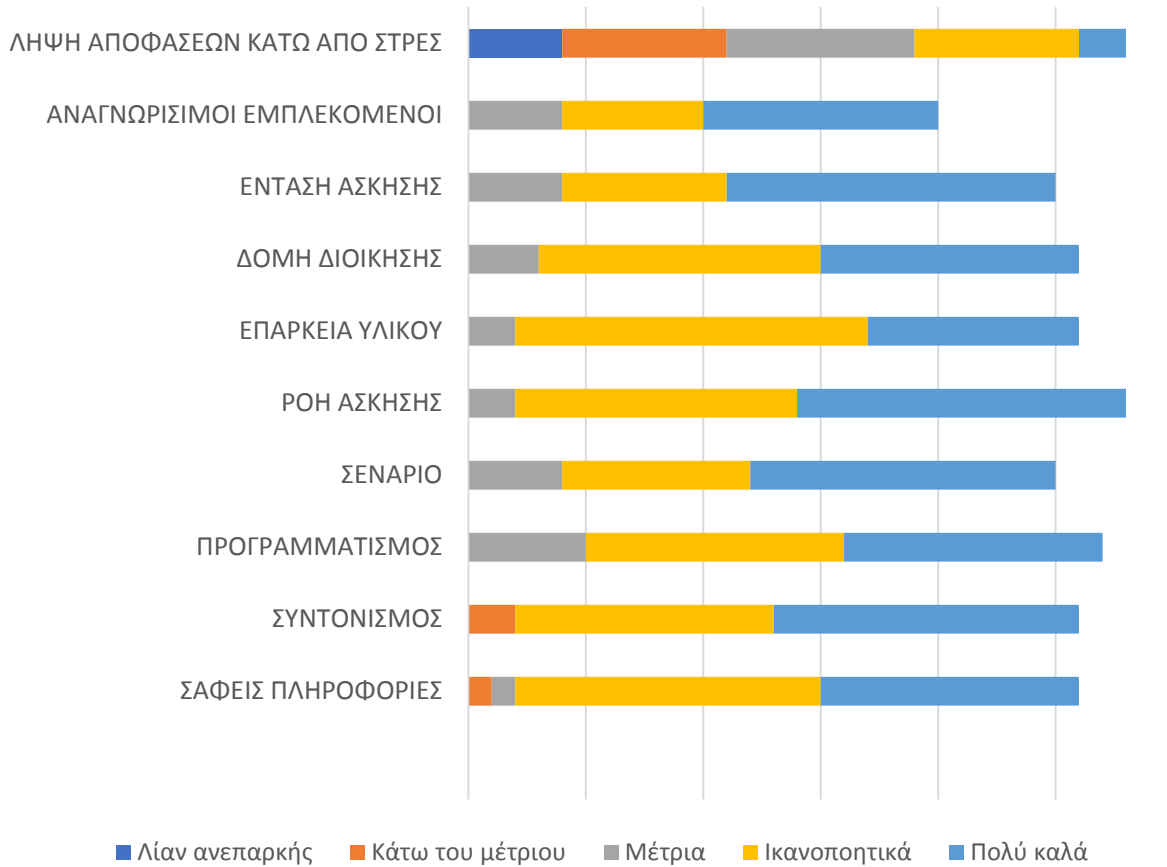
3. Αποτελέσματα - Αξιολόγηση Άσκησης

Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα της άσκησης, λίγα λεπτά πριν τη λήξη αυτής, ζητήθηκε από όλους τους συμμετέχοντες η συμπλήρωση του πιο πάνω δελτίου έτσι ώστε να γίνει σωστή αποτίμηση της άσκησης.

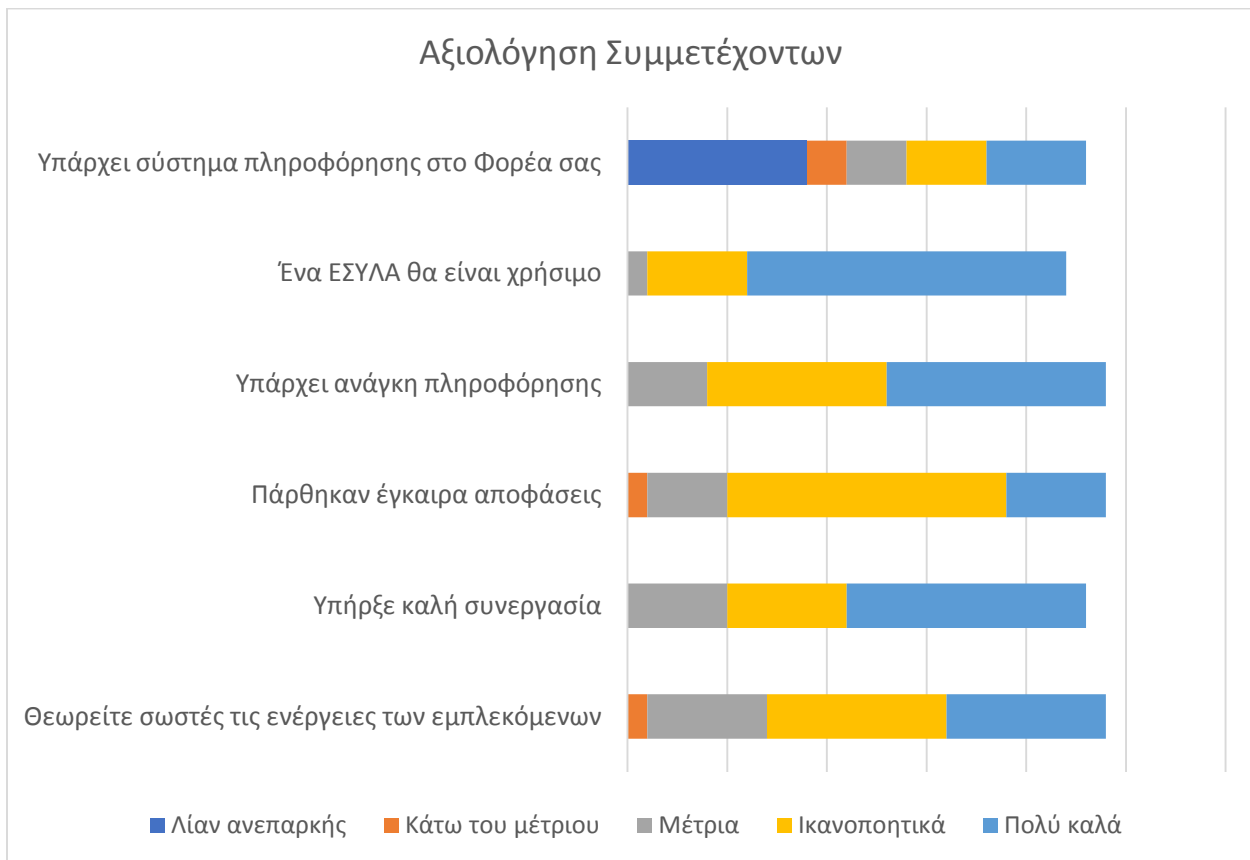
Για καλύτερη αξιολόγηση της άσκησης, οι απαντήσεις των ερωτήσεων του είχαν τη μορφή βαθμολόγησης όπου 1= Λίαν ανεπαρκής, 2= Κάτω του μέτριου, 3= Μέτρια, 4= Ικανοποιητικά, 5= Πολύ καλά.

Στα πιο κάτω διαγράμματα απεικονίζεται ο συνολικός αριθμός των απαντήσεων όλων των συμμετεχόντων (27) είτε αυτοί εκπροσωπούσαν κάποιο φορέα είτε ήταν απλά παρατηρητές. Ακολουθούν αναλυτικά τα αποτελέσματα ανά ερώτηση. Σημειώνεται ότι η απουσία ορισμένων δελτίων αιτιολογείται καθώς ορισμένοι φορείς απάντησαν ως ομάδα.

Γενική Αξιολόγηση Άσκησης

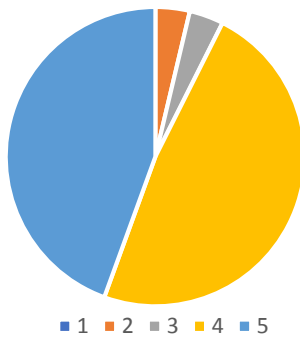
Με βάση τα πιο πάνω η άσκηση αξιολογήθηκε από τους συμμετέχοντες ως ικανοποιητική – πολύ καλή ως προς τη δομή, το υλικό που παραχωρήθηκε, το σενάριο, τις πληροφορίες και τη ροή αυτού και δηλώθηκε ότι υπήρχε καλός προγραμματισμός και συντονισμός των διοργανωτών. Εντούτοις αρκετοί από τους συμμετέχοντες θεώρησαν ότι οι απαντήσεις που δόθηκαν σχετικά με την αντιμετώπιση κάποιας καταστροφής δεν ήταν υπό συνθήκες στρες όπως συμβαίνει στην πραγματικότητα.

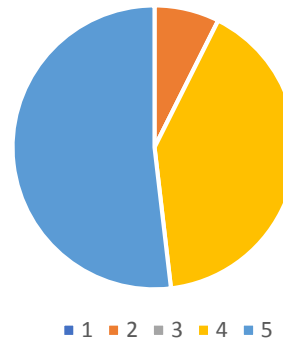
Όσο αφορά τους συμμετέχοντες και τη μεταξύ τους αξιολόγηση, οι περισσότεροι θεώρησαν ικανοποιητική τη συνεργασία, τις αποφάσεις και τη διαδικασία λήψης αυτών από τους υπόλοιπους φορείς. Επίσης, οι περισσότεροι συμμετέχοντες έθιξαν την ανεπάρκεια ενός συστήματος πληροφόρησης του φορέα τους και τόνισαν τη σημασία αλλά και την ανάγκη δημιουργίας ενός συλλογικού ΕΣΥΛΑ το οποίο θα παρέχει υποστήριξη σε περιπτώσεις έκτακτων περιστατικών προς όλους τους εμπλεκόμενους.

Ακολουθούν αναλυτικά οι ερωτήσεις με τις απαντήσεις τους.

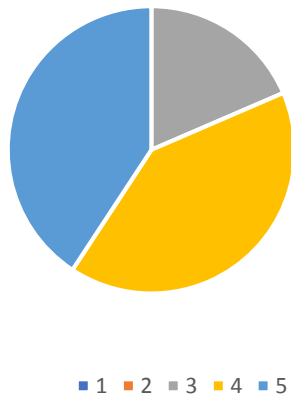
1. Πώς αξιολογείτε το περιεχόμενο του πλαισίου οδηγιών της άσκησης; Οι πληροφορίες ήταν σαφείς και κατατοπιστικές;

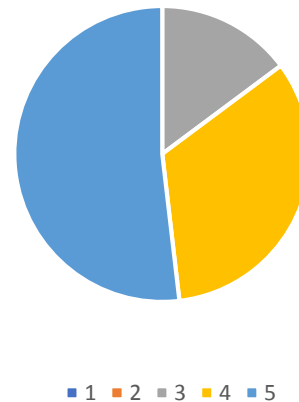
2. Πώς αξιολογείτε την άσκηση; Η άσκηση ήταν καλά δομημένη και οργανωμένη; Υπήρχε συντονισμός;

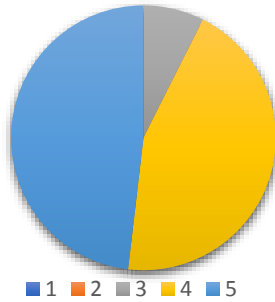
3. Πώς αξιολογείτε τη χρονική ακολουθία της άσκησης; Ήταν καλά προγραμματισμένη;

4. Πώς αξιολογείτε το σενάριο;

5. Ήταν κατανοητή η εξέλιξη των περιστατικών μέσα από την προβολή χαρτών, βίντεο, παρουσιάσεων και εντύπων; Σας βοήθησε να ακολουθήσετε την ροή της άσκησης και να σχεδιάσετε τις ενέργειες σας;

6. Πώς αξιολογείτε το υλικό που χρησιμοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της άσκησης (έντυπο, παρουσιάσεις); Ήταν επαρκές;

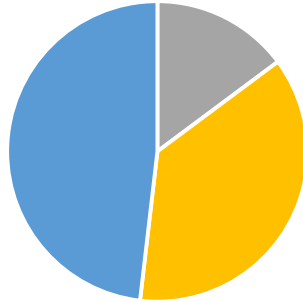
7. Πώς αξιολογείτε τη δομή διοίκησης κατά τη διάρκεια της άσκησης;

8. Υπήρχε δράση και ένταση κατά τη διάρκεια της άσκησης; Το ενδιαφέρον κρατήθηκε ζωντανό;

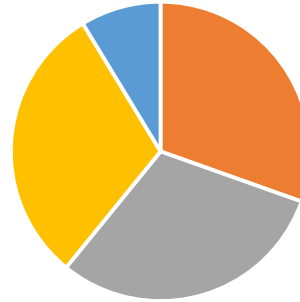

9. Πιστεύετε ότι οι εμπλεκόμενοι φορείς ήταν αναγνωρίσιμοι; Έγιναν οι απαραίτητες ενέργειες για αυτό;

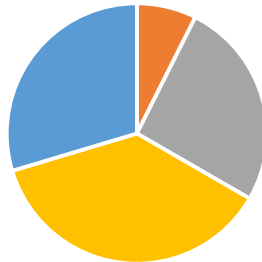
■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5

10. Πιστεύετε ότι οι συμμετέχοντες διαχειρίστηκαν το έργο τους υπό συνθήκες στρες;

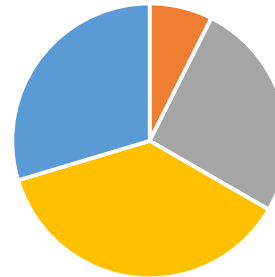
■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5

11. Πιστεύετε ότι οι συμμετέχοντες ενέργησαν σωστά στις διάφορες κρίσεις/καταστροφές που παρουσιάστηκαν κατά την διάρκεια της άσκησης;

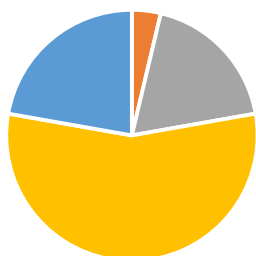
■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5

12. Πιστεύετε ότι υπήρχε καλή συνεργασία από τους συμμετέχοντες;

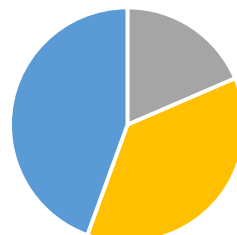
■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5

13. Πιστεύετε ότι οι αποφάσεις για την αντιμετώπιση κάθε κρίσης/καταστροφής πάρθηκαν έγκαιρα και γρήγορα από τους συμμετέχοντες;

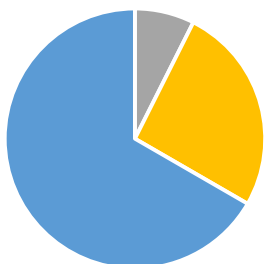
■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5

14. Πιστεύετε ότι η ανταλλαγή απόψεων κατά την διάρκεια της άσκησης, σας βοήθησε στο να καταγραφούν οι ανάγκες πληροφόρησης των φορέων πολιτικής προσασίας που συμμετέχουν στην αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων;

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5

15. Θεωρείτε ότι το «κτίσιμο» ενός συστήματος (λογισμικού) λήψης αποφάσεων σε περιπτώσεις κρίσεων/καταστροφών θα ήταν χρήσιμο;

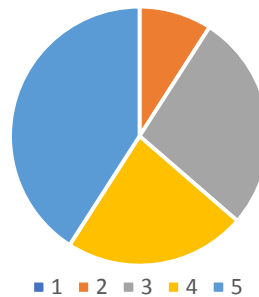
■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5

16. Το Τμήμα/Υπηρεσία σας χρησιμοποιεί ένα τέτοιο σύστημα (συντονισμός, πόροι, εξοπλισμός, ανθρώπινο δυναμικό) διαχείρισης κρίσεων/καταστροφών; Παρακαλώ ονομάστε το αν υπάρχει.

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5

17. Θα θέλατε με το υφιστάμενο (σε όποιο Τμήμα/Υπηρεσία υπάρχει) σύστημα διαχείρισης κρίσεων/καταστροφών, να έχετε τη δυνατότητα εγκαθίδρυσης ενός άλλου;

Πέρα από τις απαντήσεις που δόθηκαν στα δελτία, υπήρχαν ορισμένα γενικά σχόλια και παρατηρήσεις από τους συμμετέχοντες τα οποία καταγράφονται πιο κάτω.

- Επιστημάνθηκε η ανάγκη πραγματοποίησης επιπλέον ασκήσεων τόσο επί χάρτου όσο και επί πεδίου.
- Τονίστηκε η σημασία της συμμετοχής περισσότερων φορέων με ρόλο στην πολιτική προστασία.
- Αναφέρθηκε πως θα ήταν προτιμότερο να μη γίνει περιορισμός σε μόνο μια επαρχία, καθώς αντιμετωπίζονται διαφορετικά προβλήματα σε διαφορετικές επαρχίες.
- Σχολιάστηκε πως στα δελτία δεν ήταν ξεκάθαρος ο ρόλος του ατόμου που το συμπλήρωνε και πιθανόν να ήταν προς όφελος της αξιολόγησης της άσκησης να γίνει διαχωρισμός των δελτίων ανάλογα με το ρόλο του κάθε συμμετέχοντα.
- Υπήρξε σχόλιο για την ύπαρξη πολλών αλλά μη σχετιζόμενων επεισοδίων.
- Αναγνωρίστηκε ότι η άσκηση βοήθησε στην ανάδειξη υφιστάμενων προβλημάτων της επιχειρησιακής στρατηγικής των φορέων και του μεταξύ τους συντονισμού.
- Υπήρξε θετική αντίδραση στη χρήση τεχνολογικών μέσων κατά τη διάρκεια της άσκησης και τονίστηκε η σημασία τους σε μελλοντικές παρόμοιες ασκήσεις.

Τα σχόλια λήφθηκαν υπόψη από τους διοργανωτές έτσι ώστε να γίνει εφαρμογή τους προς βελτιστοποίηση μελλοντικών ασκήσεων. Το σύνολο των συμπληρωμένων δελτίων αξιολόγησης παραχωρήθηκε στον κύριο δικαιούχο της Πράξης για περαιτέρω αξιοποίησή τους.

4. Συμπεράσματα

4.1 Γενικά συμπεράσματα και Συζήτηση

Η αξιολόγηση της άσκησης «ΑΙΓΙΣ 2» έγινε με την επί τόπου παρακολούθηση της εξέλιξης και πορείας της άσκησης και μέσω της ανάλυσης των δελτίων αξιολόγησης. Συλλογικά ο στόχος της άσκησης επιτεύχθηκε αφού διαφάνηκαν δυσλειτουργίες και ανάγκες των εμπλεκόμενων φορέων στη διαδικασία λήψης απόφασης σε περιπτώσεις καταστροφών και κρίσεων.

Διαπιστώθηκε ότι οι φορείς διαθέτουν σχέδια δράσης για τους περισσότερους κινδύνους, τα οποία αποτελούν μέρος του γενικού σχεδιασμού αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών και κρίσεων. Είναι ξεκάθαροι οι ατομικοί ρόλοι και οι αρμοδιότητες ανά φορέα, εντούτοις υπάρχει σημαντική έλλειψη συντονισμού μεταξύ των φορέων και άμεση ανάγκη δημιουργίας ενός συντονιστικού κέντρου για την έγκαιρη αντιμετώπιση περιστατικών έκτακτης ανάγκης. Το ΕΣΥΛΑ θα έχει υποστηρικτικό ρόλο στη διαδικασία λήψης αποφάσεων παρέχοντας όλες τις απαραίτητες πληροφορίες ώστε οι εμπλεκόμενοι φορείς να διαμορφώνουν μια ξεκάθαρη εικόνα για τη διαδραματιζόμενη καταστροφή.

Στόχος του υπό ανάπτυξη συστήματος είναι να συντονίζει τις δράσεις και τις ενέργειες των φορέων στα πρώτα λεπτά μιας καταστροφής αλλά και κατά την εξέλιξη αυτής, μέσω της διακίνησης πληροφοριών και συμβάντων μεταξύ πολλών εμπλεκόμενων Υπηρεσιών.

Σχετικά με υφιστάμενα συστήματα πληροφόρησης, ορισμένοι φορείς διαθέτουν τέτοιου είδους συστήματα, τα οποία ωστόσο είναι ανεπαρκή καθώς είναι επικεντρωμένα σε συγκεκριμένες μόνο καταστροφές. Το ΕΣΥΛΑ θα είναι πολύπλευρο, θα περιλαμβάνει σχέδια και πληροφορίες για όλες τις πιθανές καταστροφές και κρίσεις είτε αυτές είναι φυσικές, ή τεχνολογικές, ή ανθρωπογενείς.

Οι φορείς διαθέτουν δεδομένα και πληροφορίες τα οποία δεν είναι διαθέσιμα στους υπόλοιπους. Ειδικά όσο αφορά τους Δήμους και τις Κοινότητες παρατηρείται σημαντικό πρόβλημα καθώς δεν υπάρχει μεταξύ τους συνεργασία και ούτε διάχυση πληροφοριών σχετικά με τους πόρους και τον εξοπλισμό τους. Η δυνατότητα απεικόνισης της θέσης/αποστολής των πόρων της κάθε υπηρεσίας σε ένα κοινό κεντρικό σύστημα με δυνατότητα γεωγραφικής απεικόνισης είναι επίσης σημαντική για τη διαθεσιμότητα κοινής επιχειρησιακής εικόνας σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Το σύστημα πληροφόρησης του ΑΙΓΙΣ πρέπει μπορεί να γνωστοποιήσει και να αξιοποιήσει αυτές τις πληροφορίες

δίνοντας πρόσβαση μόνο στους εμπλεκόμενους φορείς πολιτικής προστασίας και πάντα σύμφωνα με τα δικαιώματα του.

Η καταχώρηση αυτών των δεδομένων στο σύστημα θα έχει ιεραρχική δομή τόσο σε επίπεδο οργάνωσης όσο και σε επίπεδο διαχείρισης και πρόσβασης. Το προς ανάπτυξη σύστημα πρέπει να αποτελέσει την υποδομή ενός κεντρικού σημείου συλλογής, οργάνωσης, συγχρονισμού και διαμοιρασμού κάθε διαθέσιμης πληροφορίας.

Σημαντικό είναι επιπλέον και το γεγονός ότι οι περισσότεροι φορείς δεν διαθέτουν σχέδιο δράσης για επιδημία. Η δημιουργία ενός σχεδίου δράσης προς αντιμετώπιση τέτοιων φαινομένων είναι καίριας σημασίας καθώς πρόσφατα ανακοινώθηκαν στα ΜΜΕ περιστατικά τέτοιων φαινομένων σε Κύπρο και Ελλάδα, τα οποία ήταν θετικά με τον ιό του Δυτικού Νείλου ο οποίος μεταδίδεται κυρίως με κουνούπια. Όλες οι πληροφορίες και τα δεδομένα σχετικά με τις περιοχές επικινδυνότητας που θα προκύψουν, θα καταχωρηθούν στο σύστημα για ενημέρωση των αρμόδιων αλλά και για τη σωστή αντιμετώπιση τέτοιων κρουσμάτων.

Υπάρχει λοιπόν ανάγκη για ένα ενιαίο επιχειρησιακό σχέδιο σε όλα τα στάδια μιας καταστροφής (ετοιμότητα, αντιμετώπιση, αποκατάσταση).

Πέρα από τις στατικές πληροφορίες (διαθέσιμοι πόροι, εξοπλισμός, χάρτες οδικής κυκλοφορίας κ.α.) το σύστημα θα πρέπει να υποστηρίζει τη συνεχή εισαγωγή και ροή πληροφοριών και επιπλέον την επικοινωνία μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων για κάθε συμβάν. Το σύστημα θα πρέπει να υποστηρίζει την ενημέρωση και την διάχυση δεδομένων σε πραγματικό χρόνο υποστηρίζοντας με αυτό τον τρόπο το συντονισμό και την οργάνωση των εμπλεκόμενων φορέων σε μια εξελισσόμενη καταστροφή.

4.2 Εισηγήσεις

Ακολουθούν προτάσεις και εισηγήσεις οι οποίες προέκυψαν μέσα από τη διεξαγωγή της άσκησης και αφορούν το υπό ανάπτυξη σύστημα υποστήριξης λήψης αποφάσεων.

- Ένταξη και καταχώρηση επικαιροποιημένων και προσωπικών στοιχείων αρμοδίων επικοινωνίας όλων των Υπηρεσιών και Φορέων που εμπλέκονται σε θέματα πολιτικής προστασίας
- Καταχώρηση θέσεων/σημείων καταφυγίων πολιτικής προστασίας και στοιχεία για τη διαχείρισή τους

- Καταγραφή των πόρων, εξοπλισμού, ανθρώπινο δυναμικό, εξειδικευμένα οχήματα και μηχανήματα, οχήματα μεταφοράς, ειδικά οχήματα, υγειονομικό υλικό
- Σύστημα αποστολής email και SMS στα μέλη της ομάδας συντονισμού και ενσωμάτωση ασύγχρονης (π.χ. μηνύματα) και σύγχρονης (π.χ. τηλεδιάσκεψη) επικοινωνίας μεταξύ των συνεργαζόμενων φορέων για τη διαχείριση της κρίσης.
- Καταχώρηση και απεικόνιση χωρικών και γεωλογικών δεδομένων
- Καταχώρηση πληροφοριών που αφορούν επικίνδυνα ή ετοιμόρροπα κτίρια
- Δυνατότητα απεικόνισης καιρικών συνθηκών σε πραγματικό χρόνο
- Διαφορετικά επίπεδα και δικαιώματα χρηστών με επιχειρησιακά κριτήρια
- Πρόβλεψη για μελλοντική ενσωμάτωση στο σύστημα και απεικόνιση μετεωρολογικών δεδομένων (παρατηρήσεων) αλλά και προβλέψεων με έμφαση στις προειδοποιήσεις για ακραία καιρικά φαινόμενα.
- Ένταξη χαρτών επικινδυνότητας που αφορούν διάφορες πιθανές καταστροφές
- Δυνατότητα χρήσης στοιχείων και πληροφοριών από κοινωνικά δίκτυα ή/και crowd sourcing.
- Δυνατότητα διασύνδεσης με εφαρμογές και υπηρεσίες (web services) άλλων φορέων.